

Asia: VN/25102/2023

## **Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi**

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

**Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.**

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

### **Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

### **Luku 2 Organisaatio (4 §)**

**Kommenttinne tästä pykälästä**

-

### **Luku 3 Johtaminen (5-8 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 3 Tavoitteet

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

**Kommenttinne tästä luvusta**

Lupa- ja valvontaviraston keskeisimpänä tehtävänä on toimia lupa- ja valvontaviranomaisena. Valvontatehtävät kytkeytyvät kiinteästi perustuslaissa turvattuihin oikeuksiin ja toisaalta myös perustuslaissa turvattujen oikeuksien toteutumisen valvontaan. SOSTE korostaa, että virastolla on oltava riittävät resurssit ohjata ja valvoa ihmisten perusoikeuksien toteutumista etenkin vallitsevassa tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuussa olevat hyvinvointialueet tekevät merkittäviä leikkauksia toimintaansa ja sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvää lainsäädäntöä uudistetaan kiivaaseen tahtiin. SOSTE yhtyy oikeuskanslerin lausunnossaan esittämään huoleen siitä, että lupa- ja valvontatehtävien kokoaminen uudelle virastolle tulee yhä enemmän siirtämään valvonnan painopistettä kohti ennakoivaa ohjausta sekä omavalvontaa. Pelkällä omavalvonnalla ei kuitenkaan voida varmistaa lainmukaista ja laadukasta palvelua.

Esityksen vaikutusten arvioinnissa on esitetty, että aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston nykyisten tehtävien kokoaminen yhteen valtakunnalliseen valvovaan viranomaiseen yhdenmukaistaa ohjausta ja valvontaa sekä valvonta- ja tulkintakäytäntöjä. SOSTE pitää hyvänä, että lakia tulkitaan yhdenmukaisesti eri puolilla maata, mikä vahvistaa kansalaisten alueellista yhdenvertaisuutta, oikeusturvaa ja tekee hallintotoiminnasta nykyistä ennakoitavampaa. Virastolla tulee kuitenkin myös jatkossa olla alueellista asiantuntemusta ja sen tulee toimia siellä missä palveluita järjestetään ja käytetään. Kyseessä ollessa iso valtion aluehallinnon muutos, tulee viranomaistoiminnan toimivuus turvata myös siirtymävaiheessa.

## Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 9 Voimaantulo

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 11 Suhde muihin esityksiin

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

### Kommenttinne tästä luvusta

-

# Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

## Kommenttinne asetuksesta

Valtioneuvoston asetusluonnoksessa Lupa- ja valvontavirastosta luvun kaksi 4§:ssä säädetään valmiustoimikunnan kokoonpanosta. Pykälän mukaan alueellisessa valmiustoimikunnassa tulee olla puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä tarpeellinen määrä muita jäseniä alueellisten erityispiirteiden ja tarpeiden mukaisesti. SOSTE ehdottaa, että jokaiseen alueelliseen valmiustoimikuntaan tulisi alueen järjestöjen kesken sopima kiertävä järjestöedustus, joka toimisi linkkinä Turvallisuuskomitean järjestöverkostoon.

SOSTE muistuttaa, että valmiustoimikunnan jäsenyyksistä päätettäessä ei saa unohtaa paikallisuutta eikä järjestöjen kokonaisturvallisuuden tietämystä, esim. osaamista henkisessä kriisinkestävyydessä.

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

**Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.**

Ei

**Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)**

**Kommenttinne tästä pykälästä**

-

**Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 3 Tavoitteet

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 9 Voimaantulo

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 11 Suhde muihin esityksiin

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## 1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

### Kommenttinne tästä pykälästä

-

## 2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

### Kommenttinne tästä pykälästä

-

## 3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

### Kommenttinne näistä pykäläistä

-

## Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

### Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

**Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.**

Ei

**Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)**

**Kommenttinne tästä pykälästä**

-

**Luku 3 Johtaminen (7-11 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 1 Asian tausta ja valmistelu**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 2 Nykytila ja sen arviointi**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 3 Tavoitteet**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 9 Voimaantulo

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT**

**Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.**

Ei

**Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.**

-

**C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE**

**Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.**

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**



-

## Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

**Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)**

- Lupa- ja valvontaviraston valvontatehtävät kytkeytyvät kiinteästi perustuslaissa turvattuihin oikeuksiin ja toisaalta myös perustuslaissa turvattujen oikeuksien toteutumisen valvontaan.
- Virastolla tulee olla riittävät resurssit ohjata ja valvoa ihmisten perusoikeuksien toteutumista. Pelkkä omavalvonta ei riitä.
- Valtion valvovalla viranomaisella tulee jatkossakin olla myös alueellista asiantuntemusta ja sen tulee toimia siellä missä palveluita järjestetään ja käytetään.
- Valtakunnallisen yhdenmukaisen ohjauksen ja valvonnan tulee edistää palveluiden alueellista yhdenvertaisuutta.

Lupa- ja valvontaviraston keskeisimpänä tehtävänä on toimia lupa- ja valvontaviranomaisena. Valvontatehtävät kytkeytyvät kiinteästi perustuslaissa turvattuihin oikeuksiin ja toisaalta myös perustuslaissa turvattujen oikeuksien toteutumisen valvontaan. SOSTE korostaa, että virastolla on oltava riittävät resurssit ohjata ja valvoa ihmisten perusoikeuksien toteutumista etenkin vallitsevassa tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuussa olevat hyvinvointialueet tekevät merkittäviä leikkauksia toimintaansa ja sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvää lainsäädäntöä uudistetaan kiivaaseen tahtiin. SOSTE yhtyy oikeuskanslerin lausunnossaan esittämään huoleen siitä, että lupa- ja valvontatehtävien kokoaminen uudelle virastolle tullee yhä enemmän siirtämään valvonnan painopistettä kohti ennakoivaa ohjausta sekä omavalvontaa. Pelkällä omavalvonnalla ei kuitenkaan voida varmistaa lainmukaista ja laadukasta palvelua.

Esityksen vaikutusten arvioinnissa on esitetty, että aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston nykyisten tehtävien kokoaminen yhteen valtakunnalliseen valvovaan

viranomaiseen yhdenmukaistaa ohjausta ja valvontaa sekä valvonta- ja tulkintakäytäntöjä. SOSTE pitää hyvänä, että lakia tulkitaan yhdenmukaisesti eri puolilla maata, mikä vahvistaa kansalaisten alueellista yhdenvertaisuutta, oikeusturvaa ja tekee hallintotoiminnasta nykyistä ennakoitavampaa. Virastolla tulee kuitenkin myös jatkossa olla alueellista asiantuntemusta ja sen tulee toimia siellä missä palveluita järjestetään ja käytetään. Kyseessä ollessa iso valtion aluehallinnon muutos, tulee viranomaistoiminnan toimivuus turvata myös siirtymävaiheessa.

Ojanen Minttu  
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry